

3 Vragenuur

Vragenuur

Vragen Lohman

Vragen van het lid Lohman aan de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over **het bericht "Waterschap gaat strijd aan met rivierkreeft en legt rekening bij Rijk"**.

De voorzitter:

Ik geef het woord aan de heer Lohman voor zijn vragen aan de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, die ik van harte welkom heet in vak K. De heer Lohman stelt zijn vraag namens de fractie van het CDA. U heeft het woord.

De heer Lohman (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Het verbaast me eigenlijk dat de rivierkreeft weer in het nieuws is, want de problematiek rondom rivierkreeften is al jaren bekend. Inmiddels is er een ecologische ramp ontstaan. Het lukt ons maar niet om die onder controle te krijgen.

Mijn eerste vraag aan de minister in dit kader is: hoe beoordeelt de minister de impact van de Amerikaanse rivierkreeft op biodiversiteits- en waterkwaliteitsdoelstellingen, zoals de KRW?

De voorzitter:

De minister.

Minister Van Essen:

Voorzitter. Ik ben het met de heer Lohman eens dat de uitheemse rivierkreeft een groot probleem vormt voor onze Nederlandse wateren. Die rivierkreeften planten zich snel voort en vreten alles wat in het water leeft. Zo vormen ze een probleem, zowel voor de waterschappen als voor lenV, als je het hebt over waterkwaliteit, en voor LNVN, als het gaat om natuur en biodiversiteit. Vanuit die verantwoordelijkheden wil ik ook graag met die partijen samenwerken om "het rode gevaar", zoals sommigen deze noemen, te bestrijden. Ik moet eigenlijk zeggen: beheersen.

De heer Lohman (CDA):

De minister geeft zelf in het artikel van NOS aan dat uitroeien eigenlijk niet meer lukt. Beheer en bevissen zijn dus de enige oplossing. Wat zijn volgens de minister de belemmeringen voor het opschalen van de visserij? Wat kan de minister wellicht doen om deze weg te nemen?

Minister Van Essen:

Wat belangrijk is, is dat we ruimhartig zijn — dat is de RVO ook — in het verlenen van ontheffingen aan waterschappen, zodat zij met hun eigen medewerkers de rivierkreeft weg kunnen vangen. De staatssecretaris bereidt ook een wijziging van regelgeving voor, zodat waterschappen zonder ontheffingen die selectieve vistuigen mogen gebruiken. Het

streven is om dat op 1 januari 2027 in werking te hebben. Momenteel loopt er ook een onderzoek naar selectieve vistuigen die aanvullend kunnen worden toegestaan. Hierdoor wordt op termijn de gereedschapskist van waterschappen steeds verder gevuld om rivierkreeften te kunnen wegvissen. Dat is belangrijk.

De heer Lohman (CDA):

Dat lijkt me een mooie ontwikkeling, want het is een totaal absurde situatie dat de supermarkt hier vol ligt met de staartjes van precies dezelfde rode rivierkreeft, maar dan gekweekt en geïmporteerd vanuit China. En dat terwijl ze hier letterlijk de sloot uit komen lopen. Dat schreef culinair journalist Joël Broekaert al in 2022. De rekening voor beheer wordt als een hete aardappel heen en weer geschoven, terwijl er wel degelijk een businesscase te maken is waardoor niet alle kosten terecht komen bij de belastingbetaler. Het probleem is dat er geen goede, stabiele, georganiseerde en rendabele keten is. Die is ook moeilijk op te bouwen als de aanvoer onzeker is en het beleid versnipperd blijft.

In dat kader heb ik nog een vraag voor de minister. Is hij bekend met het onderzoek van Wageningen University & Research, ook uit 2022, waaruit blijkt dat er wel degelijk kansen zijn voor het opschalen van een rivierkreeftenketen?

Minister Van Essen:

Ik ben bekend met het onderzoek van de WUR dat net werd aangehaald. In het kader van de uitvoeringsagenda visserij ligt dit bij de staatssecretaris om verder op te pakken. Dat doet hij ook. In algemene zin — dat is wel goed om te zeggen — wordt dit soort onderzoeken altijd betrokken bij de beleidsvorming van LNVN.

De heer Lohman (CDA):

Dan haal ik nog een keer Joël Broekaert aan: "Rivierkreeftjes zijn net als hun zoutwaterneven aangenaam zoet. De structuur van het vlees is, mits niet te lang gekookt, lekker verend knapperig bij het kauwen. Je kan er dus een heerlijke bisque van trekken." Dat zal ook wel moeten, want een essentieel probleem is dat alleen de grote rivierkreeften op dit moment aftrek vinden. We moeten dus een oplossing vinden voor de kleintjes.

Ik heb nog een vraag voor de minister: is hij bekend met het Zeeuwse bedrijf Crustalicious?

Minister Van Essen:

Het begin van de vraag klinkt heel smakelijk. Ik ben bekend met dat bedrijf. We werken met al dat soort stakeholders samen, ook aan de uitvoeringsagenda visserij, die ik al noemde. In dat kader lopen al gesprekken met de visserijsector, maar zeker ook met de verwerkende partijen. Er is ook al een bezoek gebracht aan dit bedrijf namens LNVN. Er wordt ook gezocht naar concrete mogelijkheden om de afzetmarkt verder te vergroten, want dat is ook een probleem voor de rivierkreeft.

De heer Lohman (CDA):

Ik ben blij om dat te horen. Het bedrijf heeft inderdaad een machine ontwikkeld om ook de kleine rivierkreeftjes te kunnen verwerken tot een smakelijke, eiwitrijke massa. Die

machine heeft een output van 500 kilo per uur. Dat zet wat meer zoden aan de dijk dan alleen het verwerken van de grote vissen.

U raakt inderdaad een belangrijk punt aan: er zijn gesprekken geweest. Ik begrijp dat er ook gesprekken zijn geweest tussen provincie, waterschappen en dit bedrijf. Mijn laatste informatie is dat dat wel een beetje stukt. Mijn laatste twee vragen aan de minister zijn dus de volgende. Kan het Rijk meer regie nemen in het opzetten van de businesscase, zodat uiteindelijk niet de belastingbetaler voor de kosten opdraait, maar dat een deel daarvan — het zal niet alles zijn — ook via de verkoop betaald wordt? Welke rol ziet de minister voor zichzelf en voor het Rijk om een goed functionerende keten te faciliteren?

Minister Van Essen:

Wat ik voor mezelf zie, is met name de impact van deze rivierkreeft op de kwetsbare natuur en biodiversiteit. Zoals gezegd, komt de staatssecretaris met een uitvoeringsagenda visserij, waarin ook de vragen van de heer Lohman verder vormgegeven kunnen worden. Volgens mij heeft u waardevolle suggesties gedaan, met een mooi Nederlands bedrijf dat hier een oplossing kan bieden. Ik wil uw suggesties dus graag meenemen, niet alleen naar mijn collega, maar ook naar de gesprekken die ik heb met de Unie van Waterschappen en met IenW. We willen namelijk graag voor de zomer nog met een brief komen in het kader van de rivierkreeft. Het is dus tweeledig: het debat Visserij dat u 16 juni heeft, zo heb ik mij laten informeren, maar ook mijn eigen gesprekken in het kader van die kwetsbare natuur.

De heer Lohman (CDA):

Ter afronding. Ik hoop inderdaad dat er een smakelijke oplossing gevonden kan worden, waarbij de rekening niet enkel bij de burger komt te liggen. Ik wil nog benoemen dat dezelfde ketenproblematiek ook bij andere kleinschalige vormen van visserij speelt. Wellicht kunnen we deze rivierkreeftjescrisis dus aangrijpen als kans om hier ook strategisch over na te denken.

Minister Van Essen:

Ik wil de heer Lohman danken voor de suggesties. Zoals gezegd, neem ik deze graag mee naar de twee genoemde plekken.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Er zijn veel grotere crisissen in Nederland op dit moment, maar de problematiek met de rivierkreeften is aanzienlijk. De vorige staatssecretaris, Jean Rummenie, heeft zich heel erg ingezet voor het wijzigen van de wet- en regelgeving rond het aanpassen van vistuigen voor de rivierkreeft. In januari is daarover een consultatie geweest. Nu hebben we een nieuw kabinet, van VVD, D66 en CDA, maar duidelijkheid blijft uit. Mijn vraag aan de minister is: wanneer komt het kabinet nou met de verwerking en uitkomsten van de consultatie die al is geweest? Er moet namelijk zo snel mogelijk duidelijkheid komen, zodat vissers en waterschappen hiermee aan de slag kunnen.

Minister Van Essen:

Het klopt wat mevrouw Van der Plas zegt: die consultatie is geweest. Dat moet ook opleveren dat we dit vraagstuk beter beet kunnen pakken. Ik heb zojuist al toegezegd met een Kamerbrief te komen over dit vraagstuk, zowel het natuurvraagstuk als wat hier wordt meegegeven. Daarin zal ik mevrouw Van der Plas hopelijk duidelijkheid bieden.

De voorzitter:

Ik dank de minister voor de beantwoording van de gestelde vragen. Ik stel voor dat we ook recepten met elkaar gaan uitwisselen naar aanleiding van de vragen van de heer Lohman.